

Vládní poslanci těsně přehlasovali opozici. Velcí developeři dostali přednost před ochranou zdraví, kulturních památek, vzácné přírody či nejcennější půdy

10.7.2026 - | Zelený kruh

Poslanecká sněmovna dnes těsnou většinou 88 ku 79 hlasům schválila poslanecký návrh nového stavebního zákona a 41 dalších zákonů - včetně zákona o památkové péči a zákona o ochraně přírody a krajiny.

Opozice byla v odporu k zákonu jednotná. Předtím ale klub ODS pomohl vládním poslancům omezit ochranu přírody v ochranných pásmech národních parků či zařadit spalovny nebezpečného odpadu mezi vyhrazené stavby s jednodušším povolováním. Tyto pozměňovací návrhy předložili Motoristé a podpořili vládní poslanci. Bez hlasů ODS by ale žádný z nich neprošel.

Vládní koalice prosadila návrh těsnou většinou, ke schválení potřebovala 86 hlasů, měla jich 88. ANO, SPD a Motoristé tak přijali odpovědnost za chaoticky připravený a mnohokrát narychlo přepisovaný špatný návrh, který s nejvyšší pravděpodobností povede ke kolapsu rozhodování o běžných stavbách. Zákon posiluje zvláštní výhody pro velké stavby a zvýhodňuje tak velké stavebníky před všemi ostatními. Namísto odborníků má o ochraně veřejných zájmů v oblasti zdraví, přírody, kulturních památek, půdy či požární bezpečnosti rozhodovat už jen stavební úřad.

Povolování staveb zároveň přechází pod nově vznikající státní stavební správu v čele s Úřadem rozvoje území. Z dnešních zhruba 638 stavebních úřadů má zůstat kolem 205 pracovišť a jen náklady na vznik nové soustavy se pro příští rok odhadují na 3,5 miliardy korun. Hrozí, že se rozhodování o stavbách zadrhne právě ve chvíli, kdy část zkušených úředníků odmítne přejít z obcí pod stát.

Opozici se nepodařilo prosadit žádnou podstatnou změnu tohoto návrhu. Developeři tak budou nově moci prosazovat změny územního plánu prostřednictvím rady obce — bez vědomí veřejnosti i opozičních zastupitelů. Složitá veřejná procedura schvalování územního plánu tím ztrácí smysl, protože ji bude možné snadno obejít.

Neúspěšná byla opozice také u paušální výjimky pro minulé i budoucí černé stavby. V zákoně zůstala formulace, podle níž se *„odstranění černé stavby nenařídí a stavba se dodatečně povolí i při nesplnění všech podmínek pro dodatečné povolení, pokud by její odstranění bylo zcela zjevně nepřiměřeným zásahem pro povinného, jiné osoby nebo veřejný zájem...“*.

Mezi takzvané vyhrazené stavby budou nově patřit i spalovny nebezpečných odpadů či úložiště radioaktivních odpadů. Jejich schvalování povede centrální úřad a proces bude jednodušší — s menším prostorem pro dotčené obce a jejich obyvatele.

Podél všech dálnic, silnic 1. třídy či vodních cest - v pásmu 500 metrů od silnic či řeky na každou stranu - zanikne ochrana nejcennější zemědělské půdy.

“Věříme, že Senát tento škodlivý návrh zamítne. Vládní koalice jej protlačila těsnou většinou a je tedy možné, že následně nebude mít dost hlasů na přehlasování senátního veta,” říká ředitelka Zeleného kruhu Petra Kolínská.

“Hlasování o jednotlivých pozměňovacích návrzích bohužel přineslo zhoršení již tak špatného návrhu novely. Novela vyřazuje orgány ochrany přírody z posuzování výstavby v zastavitelném území ochranných pásem národních parků. A schválením pozměňovacího návrhu z dílny Motoristů, pro který hlasovali i poslanci ODS, se k tomu přičte zcela nesystémově ještě dalších 150 metrů od hranice zastavitelného území. Dojde tak k ještě rozsáhlejšímu snížení ochrany v ochranných pásmech národních parků. Znamená to bezprostřední ohrožení přírody v Krkonoších a Podýjí,” říká Eliška Vozníková, vedoucí programu Krajina Hnutí DUHA.

Poslanecká sněmovna dnes těsnou většinou 88 ku 79 hlasům schválila poslanecký návrh nového stavebního zákona a 41 dalších zákonů - včetně zákona o památkové péči a zákona o ochraně přírody a krajiny.

Opozice byla v odporu k zákonu jednotná. Předtím ale klub ODS pomohl vládním poslancům omezit ochranu přírody v ochranných pásmech národních parků či zařadit spalovny nebezpečného odpadu mezi vyhrazené stavby s jednodušším povolováním. Tyto pozměňovací návrhy předložili Motoristé a podpořili vládní poslanci. Bez hlasů ODS by ale žádný z nich neprošel.

Vládní koalice prosadila návrh těsnou většinou, ke schválení potřebovala 86 hlasů, měla jich 88. ANO, SPD a Motoristé tak přijali odpovědnost za chaoticky připravený a mnohokrát narychlo přepisovaný špatný návrh, který s nejvyšší pravděpodobností povede ke kolapsu rozhodování o běžných stavbách. Zákon posiluje zvláštní výhody pro velké stavby a zvýhodňuje tak velké stavebníky před všemi ostatními. Namísto odborníků má o ochraně veřejných zájmů v oblasti zdraví, přírody, kulturních památek, půdy či požární bezpečnosti rozhodovat už jen stavební úřad.

Povolování staveb zároveň přechází pod nově vznikající státní stavební správu v čele s Úřadem rozvoje území. Z dnešních zhruba 638 stavebních úřadů má zůstat kolem 205 pracovišť a jen náklady na vznik nové soustavy se pro příští rok odhadují na 3,5 miliardy korun. Hrozí, že se rozhodování o stavbách zadrhne právě ve chvíli, kdy část zkušených úředníků odmítne přejít z obcí pod stát.

Opozici se nepodařilo prosadit žádnou podstatnou změnu tohoto návrhu. Developeři tak budou nově moci prosazovat změny územního plánu prostřednictvím rady obce — bez vědomí veřejnosti i opozičních zastupitelů. Složitá veřejná procedura schvalování územního plánu tím ztrácí smysl, protože ji bude možné snadno obejít.

Neúspěšná byla opozice také u paušální výjimky pro minulé i budoucí černé stavby. V zákoně zůstala formulace, podle níž se *„odstranění černé stavby nenařídí a stavba se dodatečně povolí i při nesplnění všech podmínek pro dodatečné povolení, pokud by její odstranění bylo zcela zjevně nepřiměřeným zásahem pro povinného, jiné osoby nebo veřejný zájem...“*.

Mezi takzvané vyhrazené stavby budou nově patřit i spalovny nebezpečných odpadů či úložiště radioaktivních odpadů. Jejich schvalování povede centrální úřad a proces bude jednodušší — s menším prostorem pro dotčené obce a jejich obyvatele.

Podél všech dálnic, silnic 1. třídy či vodních cest - v pásmu 500 metrů od silnic či řeky na každou stranu - zanikne ochrana nejcennější zemědělské půdy.

“Věříme, že Senát tento škodlivý návrh zamítne. Vládní koalice jej protlačila těsnou většinou a je tedy možné, že následně nebude mít dost hlasů na přehlasování senátního veta,” říká ředitelka Zeleného kruhu Petra Kolínská.

“Hlasování o jednotlivých pozměňovacích návrzích bohužel přineslo zhoršení již tak špatného návrhu novely. Novela vyřazuje orgány ochrany přírody z posuzování výstavby v zastavitelném území

ochranných pásem národních parků. A schválením pozměňovacího návrhu z dílny Motoristů, pro který hlasovali i poslanci ODS, se k tomu přičte zcela nesystémově ještě dalších 150 metrů od hranice zastavitelného území. Dojde tak k ještě rozsáhlejšímu snížení ochrany v ochranných pásmech národních parků. Znamená to bezprostřední ohrožení přírody v Krkonoších a Podyjí,” říká Eliška Vozníková, vedoucí programu Krajina Hnutí DUHA.

<https://zelenykruh.cz/vladni-poslanci-tesne-prehlasovali-opozici-velci-developeri-dostali-prednost-pre-d-ochranou-zdravi-kulturnich-pamatek-vzacne-prirody-ci-nejcennejsi-pudy>